

Diyarbakır Barosu Bakanlar Komitesi İçtüzüğü, Kural 9.2'ye göre 22 Aralık 2020 tarihli Selahattin Demirtaş/Türkiye (No.2) (Başvuru no. 14305/17) Büyük Daire kararının uygulanmasına ilişkin ek gözlemidir.

Özet

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından 22 Aralık 2020 tarihli Selahattin Demirtaş/Türkiye (No.2) kararında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi madde 10 (düşünce ve ifade özgürlüğü), madde 5/1 ve madde 5/3 (özgürlük ve güvenlik hakkı), madde 18 (haklara getirilecek kısıtlamaların sınırlanması) ile birlikte madde 5 ve Ek Protokol madde 3'ün (serbest seçim hakkı) ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

Mahkeme, Demirtaş'ın tutukluluğunun *"çoğulculuğu bastırmak ve demokratik toplum kavramının özünde yer alan siyasi tartışma özgürlüğünü sınırlamak yönünde örtülü bir amaç izlediğine"* ve bireysel önlemler alınarak Türkiye Hükümeti'nin *"Demirtaş'ın derhal salıverilmesi için gerekli tüm tedbirleri almasına"* karar vermiştir.

Karar kapsamında, Selahattin Demirtaş'ın tutukluluğunun devam ettirilmesinin ihlalleri sürdüreceğini ve Türkiye'nin Sözleşmenin 46/1. maddesi uyarınca Mahkeme'nin kararına uyma yükümlülüğünü ihlal edeceğini belirtmiştir. (Paragraf 442).

Türkiye Hükümeti bu bildirimin yapıldığı tarihe kadar AİHM kararında yer alan bireysel önlemleri uygulamamıştır. Eski milletvekili ve muhalif Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, halen Edirne F Tipi Cezaevi'nde tutulmaktadır.

Diyarbakır Barosu'nun bu bildirimi, 22 Aralık 2020 tarihli AİHM Büyük Daire kararından sonra, Demirtaş hakkında düzenlenen 30 Aralık 2020 tarihli yeni iddianamede dahil olmak üzere, gerek bu yargılama gerekse aynı suçlamalarla devam etmekte olan dava süreçlerine ilişkin hukuki gelişmelere ilişkin bilgilendirmeyi kapsamaktadır.

Ankara 19 ve 22. Ağır Ceza Mahkemelerince, AİHM kararı göz ardı ederek Demirtaş'ın tutukluluğunun sürdürülmesine karar verilmiştir. Bu konuda, Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi, 30 Aralık 2020 tarihinde Demirtaş ve diğer 107 sanık hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenen 3.500 sayfalık iddianameyi kabul etmiştir. Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesince, 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava ile hukuki ve fiili irtibat bulunduğu gerekçesiyle birleştirme kararı verilmiştir.

İddianamede 6-8 Ekim 2014 tarihleri arasında gerçekleşen olaylar neticesinde Türkiye genelinde 32 ilde 37 kişinin ölümüyle sonuçlanan protestoların sorumlusunun HDP Eş Genel Başkanları ve MYK üyelerinin olduğu belirtilmiş, ayrıca devletin birliğini ve ülkenin bütünlüğünü bozma, öldürme, hırsızlık ve mala zarar verme de dahil olmak üzere 30 farklı suçla itham edilmiş, Demirtaş'ın kendisine ve partisine ait siyasi görüşleri sosyal medyada ve halka açık konuşmalarında paylaşmak yolu ile bu suçları işlediğini öne sürülmüştür.

Diyarbakır Barosu, Demirtaş'ın devam eden tutukluluğunun temelini oluşturan Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yeni iddianamesinin, Büyük Daire'nin Demirtaş'ın tutukluluğu için yetersiz dayanaklar olarak gördüğü aynı olaylara ve verilere dayandığını gözlemlemektedir. Büyük Daire kararında buna ilişkin, "başvuranın 6-8 Ekim 2014 dönemini ilgilendiren 'eylem ve olayların' yeni bir hukuki vasıflandırmasına bağlı olarak [20 Eylül 2019'da] tutuklandığını, bu eylem ve olayların aynı zamanda, başvuruda ileri sürülen ve 2 Eylül 2019 tarihinde sona eren özgürlükten yoksun bırakılma halinin dayanaklarının bir kısmını oluşturduğunu" tespit etmiştir. (Paragraf 441) Bu nedenle Mahkeme,

Demirtaş'ın 4 Kasım 2016'dan başlayıp 2 Eylül 2019'a kadar süren tutukluluğu ile 20 Eylül 2019'da başlayarak halen devam eden tutukluluğu arasında bir devamlılık tespit etmiş ve 20 Eylül tarihli tutuklama kararını "tutukluğa geri döndürülme" (return to pre-trial detention) olarak tanımlamıştır.

Yeni iddianamede, Demirtaş aleyhine delil olarak Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden davada da delil gösterilen aynı sosyal medya paylaşımlarına dayanılmaktadır. Ancak Büyük Daire tarafından bu delillerin şiddet çağrısı olarak yorumlanamayacağı tespit edilmiştir. (Paragraf 327).

Diyarbakır Barosu, Büyük Daire kararının Demirtaş'ın devam eden tutukluluğunu tamamen kapsadığını ve haklarının ihlal edilmeye devam edildiğini belirtmektedir.

GİRİŞ

1) Diyarbakır Barosu, Bakanlar Komitesi tarafından denetlenen Demirtaş/Türkiye kararının uygulanması için Türkiye'deki yasama ve yargı durumuna ilişkin "Kararların infazının ve dostane çözüm koşullarının denetimine ilişkin Bakanlar Komitesi Tüzüğü"nün 9(2) sayılı Kuralı kapsamındaki gözlemlerini ve tavsiyelerini sunmaktadır.

2) Türkiye'de Barolar 1136 sayılı Avukatlık Kanunu kapsamında kurulmuş olup üyelerinin tamamı avukatlardan oluşan kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütüdür. Yasaların bir meslek kuruluşu olarak kendilerine yüklediği görevlerin yanında, yargı sisteminin bir parçası olarak avukatların kurumsal örgütü niteliğindedir ve hukukun gelişmesine katkıda bulunurlar. Barolar, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76. Maddesinde "avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak, meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmaları yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu" olarak tanımlanmıştır. Aynı Yasanın 95. maddesi de Baro Yönetim Kurulu'nun "hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara işlerlik kazandırmakla" görevli olduğu belirtilmiştir.

3) Diyarbakır Barosu, hak ihlallerinin oldukça yoğun olduğu bir bölgede olması nedeni ile hukuksal destek için kurduğu merkezlerle sahada izleme ve raporlama faaliyetlerini sürdüren bir barodur. Diyarbakır Barosu 1927 yılında kurulmuştur. Baroya kayıtlı avukat sayısı 2100 olup, Türkiye'de kayıtlı avukat sayısı açısından 12. Sıradadır. Başvurucu **Selahattin DEMİRTAŞ, Diyarbakır Barosuna 905 sicil numarasına kayıtlı bir avukattır.**

4) Diyarbakır Barosu bireylerin ve birey gruplarının ulusal veya uluslararası otoriteler nedeniyle karşılaştıkları hukuki sorunlar ve hak ihlalleriyle ilgili araştırmalar yapan, "insan hak ve özgürlüklerini" geliştirmeyi amaçlayan, ulusal ve uluslararası tüm meşru hak arama yollarını en etkin şekilde kullanan, her türlü ayrımcılığa ve hak ihlaline karşı mücadele eden ve yaşanan hak ihlallerini belgeleyen, raporlayan, ulusal ve uluslararası mekanizmalarda savunuculuğunu yapan hükümet dışı bağımsız bir sivil toplum örgütüdür.

5) Diyarbakır Barosu'nun bildirimi; Türkiye'nin, AIHM Büyük Dairesi'nin Selahattin Demirtaş/Türkiye (No. 2) kararını uygulamak için alması gereken bireysel önlemlere, özellikle Selahattin Demirtaş'ın derhal serbest bırakılmasının sağlanmasına ve aynı suçlamalarla yargılaması devam eden siyasetçiler açısından yapısal sorunların çözümü noktasında genel önlemlere odaklanmaktadır. Bu bağlamda, AIHM kararının neden Demirtaş'ın Edirne F Tipi Cezaevindeki mevcut tutukluluğunun tamamını kapsadığını açıklamaktadır.

6) Bildirimde **I. bölüm**, 22 Aralık 2020 tarihli Büyük Daire kararının bireysel önlemlerin uygulanmasıyla ilgili temel bulgularının altını çizmektedir. **II. bölüm**, hükümetin Büyük Daire kararına karşı aldığı tutumu ele almaktadır. **III. bölüm**, Bakanlar Komitesinin dikkatini, Türkiye'nin Selahattin Demirtaş'ı Büyük Daire kararının açık hükmüne rağmen derhal serbest bırakmayı reddederek yükümlülüklerine aykırı davranmasına çekmekte, Demirtaş'ın tutukluluğunun devamına ilişkin verilen yerel mahkeme kararlarına ve 6-8 Ekim 2014 olayları ile ilgili olarak Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenen 30 Aralık 2020 tarihli iddianameye ilişkin bir analiz sunmaktadır. **IV. bölüm**, Türkiye'nin belirli kişilerin tutukluluğunu sağlamak için ceza yargılamasını kötüye kullanması yapısal sorununu buna dair AIHM'in değerlendirmeleri ışığında incelemektedir. **V. bölümü**, Diyarbakır

Barosu'nun Bakanlar Komitesine AIHM'in Demirtaş kararının icrasının denetimi sürecine dair tavsiyelerine yer vermektedir.

III. Acil Bireysel Önlemlerin Uygulanmaması: Selahattin Demirtaş'ın Devam Eden Tutukluluğu

7) Diyarbakır Barosu, Türkiye'nin en üst düzey kamu görevlileri tarafından AIHM kararına verilen tepkilerin ve AIHM kararlarının bağlayıcı olmadığı ya da AIHM kararının Demirtaş'ın mevcut tutukluluğu için geçerli olmadığı yönündeki argümanların, Demirtaş'a yönelik yargılamaları yürüten yargı makamları üzerinde hukuka aykırı bir baskı veya etki oluşturduğunu ve oluşturmaya devam ettiğini bildirmektedirler.

➤ **Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi 2021/6 esas sayılı yargılama**

8) 30 Aralık 2020'de Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, 6-8 Ekim 2014 olaylarına müdahil olmakla suçlanan Demirtaş ile aralarında eski HDP milletvekilleri de bulunan 107 kişi hakkında yeni bir iddianame düzenlemiş, yargılama Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi önünde 2021/6 esas kapsamında devam etmektedir. Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesince devam eden yargı sürecinde, AIHM'nin derhal salıverilmeye dair ihlal kararının gereği yerine getirilmeyerek bağlayıcı mahkeme kararının aksine Demirtaş'ın tutuklu yargılanmasına devam edilmektedir.

9) Diyarbakır Barosu Demirtaş'ın devam eden tutukluluğunun dayanağını oluşturan Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2021/6 esas sayılı davası ve yargılamasının *Selahattin Demirtaş/Türkiye (No. 2)* kararında Büyük Daire tarafından ele alınan aynı gerçekler ve olayların yeniden vasıflandırılması niteliğinde olduğunu gözlemlemektedir. Bu nedenle, devam eden tutukluluk ile Mahkeme tarafından da tespit edildiği gibi Demirtaş'ın haklarının ihlali sürdürülmektedir.

➤ **Suçlamalar:**

10. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 6-8 Ekim 2014 olaylarıyla ilgili olduğu iddia edilen 30 Aralık 2020 tarihli iddianamesi 7 Ocak 2021'de Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilmiştir. Yargılama 2021/6 sayılı esas kapsamında devam etmektedir. İddianamede, Demirtaş'a, bazılarına aşağıda yer verilen 30 farklı suç isnat edilmektedir:

- Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak (Türk Ceza Kanunu'nun 302. maddesi);
- Kasten öldürme (37 kez) (Türk Ceza Kanunu'nun 82. maddesi);
- Kasten öldürmeye teşebbüs (31 kez) (Türk Ceza Kanunu'nun 82. maddesi, 35/1. maddesi);
- Nitelikli yağma (24 kez) (Türk Ceza Kanunu'nun 149. maddesi);
- Mala zarar verme (1750 kez) (Türk Ceza Kanunu'nun 151/1. maddesi); ve
- Mala zarar verme suçunun kamu kurum ve kuruluşlarına ait, kamu hizmetine tahsis edilmiş veya kamunun yararlanmasına ayrılmış eşya hakkında işlenmesi (1060 kez) (Türk Ceza Kanunu madde 152/1/a)

11. İddianame, Demirtaş'ın kendisinin ve partisinin siyasi görüşlerini sosyal medyada ve halka açık konuşmalarında paylaşmakla tüm bu iddia edilen suçları işlediği şeklindeki hukuksuz bir temel üzerine kurulmuştur. Büyük Daire söz konusu konuşmaların ifade özgürlüğü kapsamında korunduğunu tespit etmiştir. Demirtaş, aşırı uzun ve geniş kapsamlı bir iddianame ile siyasi ifadeleri vasıtasıyla 6-8 Ekim 2014 tarihleri arasında Türkiye genelinde 32 farklı şehirde gerçekleşen protestoları organize ettiği iddiasıyla bu protestolar sırasında işlendiği iddia edilen tüm suçlardan sorumlu olmakla suçlanmıştır. Buna dayanarak savcılık, Demirtaş'ı 6-8 Ekim 2014 tarihli olaylar sırasında işlendiği iddia edilen bütün suçlarla itham etmiştir ve Demirtaş'ın PKK (Kürdistan İşçi Partisi)/KCK'nın (Kürdistan Topluluklar Birliği) önde gelen bir üyesi olduğunu ve örgüt tarafından işlenen herhangi bir suçtan sorumlu tutulması gerektiğini savunmaktadır.

➤ **Büyük Daire'nin aynı olaylar ve olgular hakkındaki bulguları ışığında iddianamenin ceza hukuku prensipleri bağlamında değerlendirilmesi:**

12. İddianame, Büyük Daire'nin kararında Demirtaş'ın tutukluluğunu haklı hale getirmede yetersiz bulduğu aynı belirsiz iddia ve vakalara dayanmaktadır. İddianame, Demirtaş'ın yasadışı herhangi bir eylemle ilgili bağına ilişkin somut bir delil içermemekte ve Demirtaş'ın devam eden tutukluluğuna makul bir gerekçe sunmamaktadır. Büyük Daire'nin açık tespitleri ve Türkiye'nin AİHM kararlarını yerine getirme yükümlülüğü ile de açıkça çelişmektedir.

13. AİHM'nin kararında belirttiği gibi, önemli bir politikacıyı bu kadar ciddi suçlarla itham eden iddianame son derece "zayıf kanıtlara" dayanmaktadır. İlk olarak, savcılığın suçlamalarının gerçek temeli, Demirtaş'ın siyasi lider olarak yaptığı halka açık konuşmalar ile HDP Merkez Yürütme Kurulu adına Twitter'da paylaştığı bir dizi sosyal medya mesajıdır. İddianamenin temeli, Büyük Daire'nin Demirtaş'ın siyasi ifadelerine dayanarak tutuklanmasının ve yargılanmasının Sözleşme ile korunan haklarının ihlali niteliğinde olduğu tespitine rağmen karışın aynı suçlamalarda bulunmaktadır.

14. Büyük Daire, Demirtaş'a yönelik yasadışı örgüt suçu isnatlarının, bu davada yorumlanıp uygulandığı şekliyle, "öngörülebilir" olmadığını, "bu değerlendirmenin başvuranın konuşmalarına ilişkin suçlamalara da eşit şekilde uygulanabileceğini" ve "ikinci en büyük muhalefet partisinin eş genel başkanı olan başvuranın bu ifadelerinin tutuklanmasının dayanağı olması gereken makul şüpheyi oluşturmadığı" tespitlerinde bulunmuştur (paragraf 337). Bu açık tespitlere rağmen, yargı makamlarınca Büyük Daire'nin ulaştığı sonuçları görmezden gelerek Demirtaş'ı belirli siyasi konuşmalar yolu ile yasadışı örgüt üye/yöneticisi olarak hareket ettiği, 6-8 Ekim 2014 tarihli olaylar gerekçe gösterilerek Türk Ceza Kanunu'nun 302. maddesi uyarınca yeni iddianame ile bir kez daha suçlamaktadır.

15. Mahkeme, Demirtaş'ın "6-8 Ekim 2014 dönemini ilgilendiren "eylem ve olayların" yeni bir hukuki vasıflandırmasına bağlı olarak [20 Eylül 2019'da] tutuklandığını, bu eylem ve olayların aynı zamanda, başvuruda ileri sürülen ve 2 Eylül 2019 tarihinde sona eren özgürlükten yoksun bırakılma halinin dayanaklarının bir kısmını oluşturduğunu" tespit etmiştir (paragraf 441). Mahkemeye göre, Selahattin Demirtaş'ın 20 Eylül 2019 tarihinde tutukluk haline geri döndürülmesi, daha önce Büyük Daire önünde incelenenlerin dışındaki suç iddialarını araştırmak için başlatılan yeni veya farklı bir soruşturmaya dayanmamaktadır.

16. İddianamede yer alan ve aşağıda bazıları incelenen olaylar ve deliller, Büyük Daire'nin iddianamenin aynı olayları kapsadığı yönündeki tespitlerini doğrulamaktadır:

a. 6 Ekim 2014'te HDP'nin resmi Twitter hesabı @Hdpgenelmerkezi'nde paylaşılan IŞİD kuşatmasına karşı Kobane halkıyla dayanışma çağrısında bulunan ve halkı protesto etmeye çağıran üç sosyal medya mesajı, yerel mahkemeler tarafından başvuranın ilk tutuklamasının dayanağı olduğundan Büyük Daire kararında incelenmiştir. Büyük Daire, bu çağrılarının şiddet çağrısı olarak yorumlanamayacağına karar vermiştir (paragraf 327). Yeni iddianamede bu sosyal medya paylaşımları, Büyük Daire'nin tespitlerine ve paylaşımlarla ilgili Demirtaş'a yönelik suçlamalara bir kez daha esas alınmıştır.

b. İddianamede ayrıca iddia konusu suçların delili olarak Demirtaş'ın 6-8 Ekim 2014 olayları hakkındaki görüşlerini dile getirdiği bazı siyasi ifadeler de yer almaktadır. Büyük Daire bu ifadeler arasından Demirtaş'ın 13 Ekim 2014 tarihinde yaptığı konuşmaların siyasi ifade özgürlüğü kapsamında korunduğunu tespit etmiştir.

c. İddianame Demirtaş'ın 6-8 Ekim 2014 tarihleri arasındaki olaylarla ilgili olmayan siyasi ifadelerini de suç isnadının delili olarak sunmuştur. 2012 - 2013 ve 2015 - 2019 yılları arasında yapılan bu konuşmalar hükümetin Kürt meselesiyle ilgili politikalarını eleştiren ifadeler içermektedir. Büyük Daire kararında, Demirtaş'ın Kürt sorunu, öz-yönetim ve özerklik ile ilgili benzer ifadelerini incelemiştir (paragraf 45-47 ve 50). Mahkeme, bu ifadelerin de "terör öğretisini yayma, saldırı failine övgü, saldırının kurbanlarının aşağılanması, terör örgütüne finansman çağrısı ya da benzer bir faaliyet niteliğinde olmadığına" ve Demirtaş'ın "tutukluluğunu haklı kılan başka gerekçeler ve kanıtlar öne sürülmedikçe bu konuşmaların tarafsız bir gözlemciyi başvuranın tutuklanmasının nedeninin bazı suçları işlemiş olabileceğine ikna etmeyeceğine" karar vermiştir (paragraf 328).

17. İddianame Demirtaş'ın söz konusu konuşmalarının yasama dokunulmazlığı kapsamında olup olmadığı konusunda sessiz kalmaktadır. Bu önemli konuda, Büyük Daire, ulusal makamların "başvuranın suçlanmasına ve tutuklanmasına konu ifadelerin Anayasanın 83. Maddesinde yer alan yasama dokunulmazlığı kapsamında olup olmadığı konusunda" yargısal denetim yapma usul yükümlülüğünün bulunduğunu vurgulamıştır (paragraf 261).

18. Büyük Daire kararında da belirtildiği gibi, Demirtaş Meclis'te 9 Ekim 2014'te (paragraf 26)ve28 Temmuz 2015'te (paragraf 36) 6-8 Ekim 2014 olayları ile ilgili,11 Ekim 2011'de (paragraf 28) çözüm süreci ve Abdullah ÖCALAN ile ilgili, 22 Aralık 2015 (paragraf 46) ve 12 Ocak 2016'da (paragraf 50)özyönetim, özerklik ve direnişle ilgili, 9 Şubat 2016 (paragraf 51), 23 Şubat 2016 (paragraf 52) ve 4 Ekim 2016'da (paragraf 54) Kürt sorunu ve direnişi ile ilgili)benzer açıklamalarda bulunmuştur. Diyarbakır Barosu ikinci iddianamede Demirtaş'a yöneltilen suçlamaların Meclis'te ifade edilenlere benzer ifadelerle dayandığını göz önünde bulundurarak, yargı makamlarının ifadelerin yasama dokunulmazlığı kapsamında korunup korunmadığı konusunda bir değerlendirme yapma yükümlülüğü olduğunu bildirmektedir (bkz. paragraf 263).

19. AİHM,*Selahattin Demirtaş/Türkiye*(No. 2) kararında, söz konusu iddianamenin ve Demirtaş'ın devam eden tutukluluğunun temelini oluşturan olguları incelemiştir. İddia konusu fiiller farklı şekilde vasıflandırılrsa da, Mahkeme tarafından doğrulandığı gibi, 6-8 Ekim2014 dönemine ilişkin "eylemler ve olaylar", Demirtaş'ın 2 Eylül 2019'da sona eren ve Sözleşmeyi ihlal ettiği tespit edilen tutukluluğunun dayanaklarının bir parçasını oluşturmaktadır. Yukarıdaki açıklamalar ışığında, Diyarbakır Barosu, Büyük Daire'nin ulaştığı sonuçlara uygun olarak, Türkiye makamlarının, Demirtaş'ın özgürlük hakkını etkisiz hale getirmek için "daha önce tutukluluğu haklı çıkarmak için yetersiz kabul edilen verileri hukuken yeniden vasıflandırarak yeni bir ceza soruşturması başlattıklarını" değerlendirmektedir. Sonuç olarak, Demirtaş'ın devam eden tutukluluğu, Büyük Daire tarafından tespit edilen ihlallerin bir devamı niteliğindedir (paragraf 440).

20. Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nin ara kararı, AİHM kararının mevcut tutukluluğa uygulanamayacağını ileri sürerek Demirtaş'ın tutukluluğunun sürdürülmesinin haklı olduğunu savunmuştur. Ağır Ceza Mahkemesine göre, AİHM kararının 63. paragrafında farklı yargı makamları tarafından Demirtaş aleyhine yürütülen çok sayıda ceza yargılamasına atıfta bulunmuş ve kendi önündeki başvurunun Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Selahattin Demirtaş hakkında hazırlanan soruşturma ile ilgili olduğunu belirtmiştir. Buna dayanarak, yerel mahkeme AİHM kararının Demirtaş'ın 4 Kasım 2016'da başlayan ve 2 Eylül 2019'a kadar devam eden "ilk tutukluluğu" ile ilgili olduğunu iddia etmektedir. Bu şekilde Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi, AİHM kararının yalnızca 63. paragrafına -kararın sonraki paragraflarındaki değerlendirmelerinden bahsetmeksizin- atıfla, AİHM kararının başvuranın 20 Eylül 2019'da başlayan ve devam eden "ikinci tutukluluğuna" uygulanamayacağını ileri sürmüştür.

21. Hükümet, *Selahattin Demirtaş/Türkiye* (No. 2) kararının icrası hakkında Bakanlar Komitesi'ne yaptığı bildirimde de Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nin gerekçesini yansıtmaktadır. Hükümet, Ağır Ceza Mahkemesi'nin tespitlerini özetledikten sonra, Demirtaş aleyhine verilen iki ayrı tutuklama kararının bulunduğunu, *Selahattin Demirtaş/Türkiye* (No. 2) kararının icrası sürecinin kapsamının 4 Kasım 2016 ile 7 Aralık 2018 arası ile sınırlı olduğunu iddia etmektedir.

22. Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi kararı ve Hükümetin bildirimi, AİHM'in Demirtaş'ın 20 Eylül 2019'da tutuklanmasının ayrı bir tutuklama değil, aslında aynı "**tutukluluk haline geri döndürme**" olduğu ve "Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın ceza soruşturmasının **halihazırda tutuklu bulunan başvuran hakkında Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yürüyen davanın temelini oluşturan delillerin bir kısmına dayalı olduğu**" tespitlerini görmezden gelmektedir. Oysaki, AİHM, Demirtaş'ın tutukluluğunun, aynı olgulara dayandığını, aralarında 18 günlük bir zaman olmasına rağmen iki ayrı ve birbirinden bağımsız tutukluluk olarak değil, bir bütün olarak anlaşılması gerektiğini değerlendirmiştir. AİHM, bu kapsamda Demirtaş'ın 2 Eylül 2019'da serbest bırakılması kararından 18 gün sonra tekrar tutuklanmasına ilişkin kararı yeni bir tutukluluk olarak görmemiştir, çünkü AİHM tarafından yetersiz bulunan tutuklama gerekçeleri Demirtaş'ın daha önce tutuklandığı ve hala yargılandığı dava ile aynıdır. Bu nedenle AİHM, iki tutukluluk dönemi arasındaki sürekliliği vurgulayarak "tutukluluk haline geri döndürme" terimini kullanmıştır. Diyarbakır Barosu, AİHM'nin "tutukluluk haline geri döndürme" terimini açık olduğunu ve Demirtaş'ın devam eden tutukluluğunun Sözleşmenin 5. maddesinin ihlalinin devam eden niteliğine dair hiçbir şüphe bırakmadığını düşünmektedirler.

23. Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından devam eden yargı sürecinde, bir kısım sanıkların savunmaları alınmış, gerek tutukluluk incelemesi gerekse duruşmalar neticesinde alınan ara kararlarla Demirtaş'ın tutukluluğunu uzatma kararları verilmiştir.

24. AİHM kararının bu şekilde bireysel önlemler açısından uygulanmaması, Demirtaş'ın haklarının ihlalinin sürdürülmesinin yanı sıra hükümetin Sözleşmenin 46/1. maddesi uyarınca Mahkeme kararına uyma yükümlülüğünün ihlal ettiğini göstermektedir (paragraf 442).

V. Türkiye'de Ceza Yargılamasının Kötüye Kullanılması Yapısal Sorununun Bir Yansıması olarak AİHM'in Demirtaş kararı

25. Büyük Daire, kararında Selahattin Demirtaş'ın derhal serbest bırakılması talimatı vermiştir. Bunun yanı sıra, kararda yer alan gerekçelerden anlaşıldığı üzere Mahkeme Türkiye'de ceza yargılamasının kötüye kullanılmasına ilişkin yapısal sorundan, yani siyasi saiklere sahip yargılamalardan ve hukuka aykırı tutuklamaları ifade etmiştir. Selahattin Demirtaş'ın davası tekil olmayıp, HDP'li çok sayıda siyasetçi açısından keyfi yargı süreçlerine maruz bırakılmaktadır. Mahkeme ve Komite'ye ulaşan çok sayıda diğer davada ortaya çıkan yapısal bir sorunu ve pratiği yansıtmaktadır.

26. Türkiye'de siyasi amaçlar taşıyan tutukluluğa ilişkin bu yinelenen sorunu göz önünde bulunduran Büyük Daire, *Selahattin Demirtaş/Türkiye*(no. 2) davasında hükümetin karşıt argümanlarına rağmen: "Mahkeme, bu nedenle mevcut davada başvuranın 6-8 Ekim 2014 dönemini ilgilendiren "eylem ve olayların" yeni bir hukuki vasıflandırmasına bağlı olarak tutuklandığını, bu eylem ve olayların aynı zamanda, başvuruda ileri sürülen ve 2 Eylül 2019 tarihinde sona eren özgürlükten yoksun bırakılma halinin dayanaklarının bir kısmını oluşturduğunu" tespit etmiştir. Özellikle 5. Madde ile birlikte 18. Madde ihlaline ilişkin ulaşılan tespitler ışığında, Mahkeme, davalı Devlet tarafından Bakanlar Komitesi denetimi altında başvuranın durumuna uygulanması gereken [karara dönük] infaz tedbirlerinin bu kararın ulaştığı sonuçlara ve kararın özüne uygun olması gerektiğini vurgular." (Paragraf 441)

27. Büyük Daire, Demirtaş'ın davasında Türk Ceza Kanunu'nun 314. maddesinin uygulanmasını incelemiştir. Mahkeme, "adli makamların, ceza soruşturmasını yürüten ve başvuruyu suçla itham eden cumhuriyet savcılarının, ilk ve/veya devam eden tutukluluğa karar veren sulh ceza hakimliklerinin, tutukluluğun devamına karar veren ağır ceza mahkemelerinin yargıçlarının ve son olarak Anayasa Mahkemesi yargıçlarının, Türk Ceza Kanunu'nun 314/1 ve 314/2. maddelerinde yer alan suçlar bakımından geniş bir yorum şekli benimsedikleri" sonucuna ulaşmıştır. Yargı makamları tarafından "başvuranın hükümetin belirli politikalarına ilişkin olarak kendi muhalif görüşünü açıklaması ya da yalnızca Demokratik Toplum Kongresi'ne -yasal bir örgüt- katıldığını ifade etmesi başvuran ile silahlı örgüt arasında aktif bir bağın kurulduğunu kabul etmek için yeterli bulunmuştur." (Paragraf 278)

28. Mahkeme bu sonuca ulaşırken, Venedik Komisyonu'nun Türkiye Ceza Kanunu'nun 216, 299, 301 ve 314. maddelerine ilişkin görüşüne ve aynı konuda İnsan Hakları Komiserinin gözlemlerine atıfta bulunmuştur. Mahkemenin kendisi de daha önceki bazı kararlarında Türkiye'nin terörle mücadele mevzuatındaki bazı hükümlerin Sözleşmenin yasallık standardını karşılamadığı tespitinde bulunmuştur.

29. 3713 sayılı Terörle mücadele mevzuatı, yasallık ilkesine uymamaktadır. Söz konusu hükümler, sözleşme kapsamında korunan hakları kullandıkları için bireyleri cezalandıracak şekilde yorumlanmaktadır. Türkiye'nin yargı makamları halen ifadeleri yoluyla tehlike yarattıkları iddiasıyla bireyleri ceza yargılamalarına maruz bırakmaktadır. İddianame, 6-8 Ekim 2014 olayları sırasında diğer kişiler tarafından işlendiği iddia edilen her bir eylemden tüm sanıkların doğrudan sorumlu olduğunu iddia etmektedir. Savcılık, 108 sanığın hepsinin yasadışı örgütün üye/ yöneticisi olduğunu öne sürmektedir. Türk Ceza Kanunu'nun bu şekilde öngörülemez ve mantıksız şekilde yorumlanmasının bir sonucu olarak Demirtaş, tweet'ler, açıklamalar ve röportajlarına dayanılarak yasadışı örgüt üye/yöneticisi olma ve başka isnatlar ile yargılanmaktadır.

30. Diyarbakır Barosu ve AİHM, Demirtaş'ın derhal serbest bırakılması kararı ile yön verdiği bireysel önlemlerin uygulanmaması durumunda, Hükümetin, Demirtaş'ın davasıyla ilgili olarak Sözleşmenin 5/1 ve 5/3, 10, 18 (5.madde ile birlikte) ve 1 No.lu Ek Protokol'ün 3. maddelerinin ihlallerinin sürdürülmesinden sorumlu olduğu sonucuna varmaktadır.

VI. Bakanlar Komitesine Bireysel Önlemler Konusunda Öneriler

Diyarbakır Barosu Bakanlar Komitesi'ne usule ilişkin konularda şu çağrılarda bulunmaktadır:

i. *Selahattin Demirtaş/Türkiye* (No. 2) kararı nitelikli denetim prosedürü altında izlenmek üzere sınıflandırılmalı ve siyasi amaçlarla milletvekillerinin tutuklanmasına özgü Sözleşmenin 5. ve 18. maddelerinin ihlalleri başlığı altında öncü dava olarak kabul edilmelidir.

Diyarbakır Barosu Bakanlar Komitesi'ne bireysel önlemlere ilişkin şu çağrılarda bulunmaktadır:

- ii. AİHM'in kararının gereği olarak Selahattin Demirtaş'ın derhal serbest bırakılması için çağrıda bulunulmalı ve Büyük Dairenin de tespit ettiği gibi Demirtaş'ın devam eden tutukluluğunun Mahkeme'nin ihlal tespitinde bulunduğu haklarının ihlalini devam ettirdiği belirtilmelidir.
- iii. Büyük Daire kararının Selahattin Demirtaş'ın devam eden tutukluluğunu da kapsadığı vurgulanmalıdır. Kararın AİHM tarafından da değinildiği gibi olgusal ya da yasal dayanakları ciddi ölçüde benzer olan gelecekte ileri sürülebilecek suçlamalara veya yapılabilecek tutuklamaları da kapsayacağı vurgulanmalıdır.
- iv. Büyük Daire'nin, Demirtaş'ın tutuklanmasının yolunu açan Anayasa değişikliğinin Sözleşmenin yasallık standardını karşılamadığı ve değişikliği müteakiben başlatılan tüm işlemlerin hukuka aykırı sayılması gerektiği tespiti de dikkate alınarak, anayasa değişikliği ile dokunulmazlığının kaldırılmasından sonra Demirtaş'a yöneltilen tüm ceza yargılamalarının durdurulması ve düşürülmesi konusunda çağrıda bulunulmalıdır.
- v. Türkiye hükümetinden, AİHM'in Demirtaş'ın ifade özgürlüğünü kullanmasının hukuka aykırı şekilde ona karşı bir suçun delili olarak kullanıldığı ve Sözleşmenin 5/1. madde ile birlikte 18. maddesinin ihlal edildiği tespitlerine uygun şekilde Demirtaş'ın soruşturulmasında ve tutuklanmasında bulunan çoğulculuğu bastırma ve siyasi tartışma özgürlüğünü sınırlama örtülü amacını taşıyan tüm suçlamaların düşürülmesi de dahil olmak üzere, keyfi yargı süreçlerinin önüne geçmek adına önleyici yasal tedbirlerin alınması talep edilmelidir.
- vi. Bu konu kapsamında AİHM kararının yerine getirilmesi için bir zorunluluk olan 'eski hale iade'nin (*restitutio ad integrum*) Demirtaş'a yönelik siyasi faaliyetler ve ifadeler nedeniyle tutuklanma ve yargılanma biçiminde kendini gösteren yargısal tehdidin son bulmasını gerektirdiği vurgulanmalıdır.
- vii. Türkiye hükümetinden, AİHM kararının gereğinin yerine getirilmesi ve adil bir yargılamanın yapılarak, keyfi yargı süreçlerinin önüne geçmek adına önleyici tedbirlerin alınması gerektiği belirtilmelidir.
- viii. Selahattin Demirtaş'ın devam eden tutukluluğunun AİHM'in nihai kararlarının bağlayıcı niteliğine ilişkin Sözleşmenin 46. maddesini ihlal ettiği ve bunun Türkiye aleyhine Sözleşmenin 46/4. maddesini uygulanabileceği hatırlatılmalıdır.

THE COUNCIL OF EUROPE
COMMITTEE OF MINISTERS

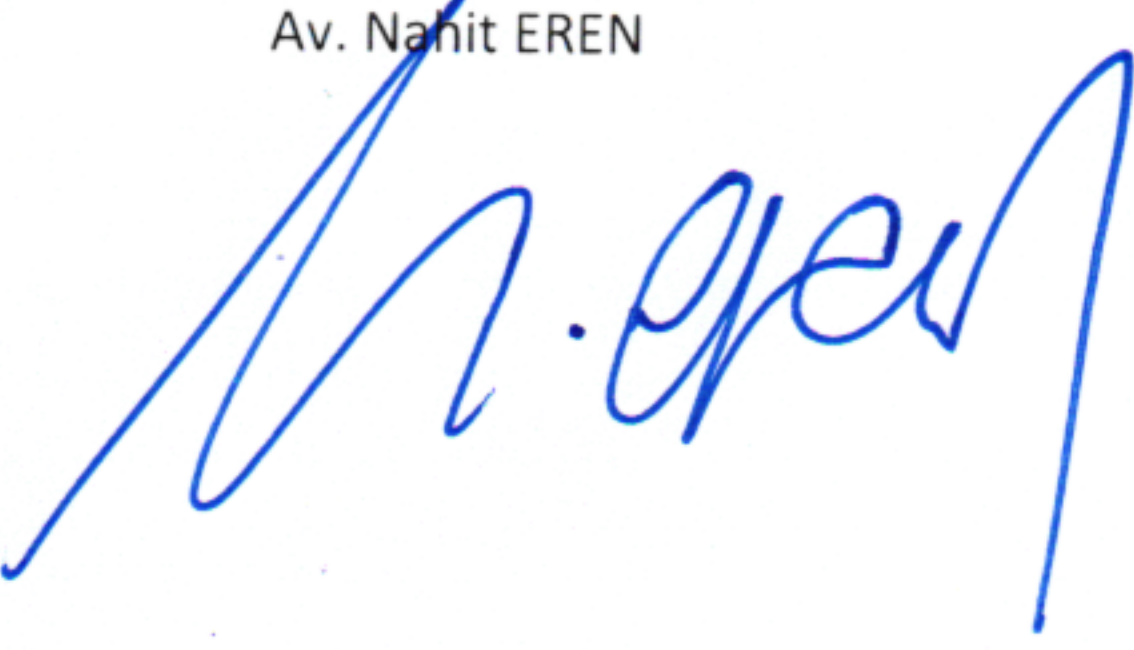
It was decided by the Diyarbakır Bar Association to notify 9.2 regarding the execution process of the decision of Selahattin DEMİRTAŞ/Turkey (No. 2) (Application no. 14305/17).

I am attaching the relevant documents.

Yours truly,

Diyarbakır Bar Association

Av. Nâhit EREN

**DGI – General Directorate of Human Rights and
Rule of Law Department of Execution of ECHR Decisions
F-670575 Strazburg Cedex Fransa
E-posta: dgi-execution@coe.int
E-posta ile gönderildi
18.10.2021**

The Diyarbakır Bar Association Committee of Ministers Bylaws are additional observations on the implementation of the Grand Chamber judgment of 22 December 2020, Selahattin Demirtaş v. Turkey (No. 2) (Application no. 14305/17) pursuant to Rule 9.2.

SUMMARY

In the decision of the European Court of Human Rights dated 22 December 2020 in Selahattin Demirtaş v. Turkey (No.2), European Convention on Human Rights article 10 (freedom of thought and expression), article 5/1 and article 5/3 (right to freedom and security), article 18 It concluded that there had been a violation of article 5 (limiting restrictions on rights) and article 3 of the Additional Protocol (right to free elections).

The court decided that Demirtaş's detention "followed the implicit aim of suppressing pluralism and limiting the freedom of political discussion, which is at the core of the concept of a democratic society", and that the Turkish Government "to take all necessary measures for the immediate release of Demirtaş" by taking individual measures.

Within the scope of the decision, continuing the detention of Selahattin Demirtaş will continue the violations and Turkey's Article 46/1 of the Convention. stated that it would violate its obligation to comply with the Court's decision pursuant to Article (Paragraph 442).

The Government of Turkey had not implemented the individual measures in the ECHR decision until the date of this notification. Selahattin Demirtaş, former deputy and former Co-Chair of the opposition Peoples' Democratic Party (HDP), is still being held in Edirne F Type Prison.

This notification of the Diyarbakır Bar Association includes information regarding the legal developments regarding both this trial and the ongoing lawsuits on the same charges, including the new indictment dated 30 December 2020 against Demirtaş, following the ECHR Grand Chamber decision dated 22 December 2020.

The Ankara 19th and 22nd Heavy Penal Courts ignored the ECHR decision and decided to continue the detention of Demirtaş. In this regard, the Ankara 22nd High Criminal Court accepted the 3,500-page indictment issued by the Ankara Chief Public Prosecutor's Office on 30 December 2020 against Demirtaş and 107 other defendants. The Ankara 19th High Criminal Court decided to merge the lawsuit filed at the 22nd High Criminal Court on the grounds that there was a legal and factual connection.

In the indictment, it was stated that HDP Co-Chairs and VQA members were responsible for the protests that resulted in the deaths of 37 people in 32 provinces as a result of the events that took place between 6-8 October 2014. He was accused of 30 different crimes, and it was claimed that Demirtaş committed these crimes by sharing his and his party's political views on social media and in his public speeches.

The Diyarbakır Bar Association observes that the Ankara Chief Public Prosecutor's Office's new indictment, which formed the basis for Demirtaş's continued detention, is based on the same facts and data that the Grand Chamber saw as insufficient grounds for Demirtaş's detention. In the Grand Chamber decision, it was stated that "the applicant was detained [on 20 September 2019] due to a new legal characterization of the 'acts and events' concerning the period of 6-8 October 2014, and that these actions and events were also stated in the application and on 2 September 2019. found that the deprivation of liberty which ended constituted part of its basis". (Paragraph 441) Therefore, the Court determined a continuity between Demirtaş's detention, which started from 4 November 2016 and lasted until 2

September 2019, and his detention starting on 20 September 2019, which is still ongoing, and the decision of 20 September was "returned to detention". defined as "return to pre-trial detention".

The new indictment is based on the same social media posts that were cited as evidence in the ongoing trial at the Ankara 19th High Criminal Court as evidence against Demirtaş. However, it was determined by the Grand Chamber that this evidence could not be interpreted as a call for violence. (Paragraph 327).

Diyarbakır Bar Association states that the decision of the Grand Chamber fully covers Demirtaş's ongoing detention and that his rights continue to be violated.

LOGIN

1) Diyarbakır Bar Association presents its observations and recommendations within the scope of Rule 9(2) of the "Statute of the Committee of Ministers on the supervision of the execution of decisions and friendly settlement conditions" regarding the legislative and judicial situation in Turkey for the implementation of the Demirtaş v. Turkey decision, which was supervised by the Committee of Ministers.

2) Bar Associations in Turkey were established within the scope of the Law No. 1136 on Attorneyship and are a professional organization in the nature of a public institution, whose members are all lawyers. In addition to the duties imposed on them by the law as a professional organization, they are the institutional organization of lawyers as a part of the judicial system and contribute to the development of law. Bar associations, in Article 76 of the Law on Advocacy No. 1136, "to develop the profession of attorney, to ensure honesty and trust in the relations of the members of the profession with each other and with the business owners, to defend and protect the professional order, morality, dignity, rule of law, human rights, and to meet the common needs of lawyers. It is defined as a professional organization in the nature of a public institution that carries out all the works for the purpose, has a legal personality and continues its activities according to democratic principles. Article 95 of the same Law states that the Board of Directors of the Bar Association is responsible for 'defending and protecting the rule of law and human rights and making these concepts work'.

3) Diyarbakır Bar Association is a bar that continues its monitoring and reporting activities in the field with the centers it has established for legal support due to the fact that it is in a region where violations of rights are very intense. Diyarbakır Bar Association was established in 1927. The number of lawyers registered with the Bar Association is 2100, and it is in the 12th rank in terms of the number of lawyers registered in Turkey. The applicant, Selahattin DEMİRTAŞ, is a lawyer registered with the Diyarbakır Bar Association under registration number 905.

4) Diyarbakır Bar Association conducts research on legal problems and rights violations faced by individuals and groups of individuals due to national or international authorities, aims to develop "human rights and freedoms", uses all national and international legal remedies in the most effective way, It is an independent non-governmental non-governmental organization that fights against human rights violations, documents and reports violations of rights, and advocates in national and international mechanisms.

5) notification of Diyarbakır Bar Association; It focuses on the individual measures that Turkey should take to implement the ECHR Grand Chamber's Selahattin Demirtaş v. Turkey (No. 2) decision, in particular ensuring the immediate release of Selahattin Demirtaş and general measures to resolve structural problems for politicians whose trial continues on the same charges. . In this context, it explains why the ECHR decision covers all of Demirtaş's current detention in Edirne F Type Prison.

6) Section I of the Communication underlines the main findings of the Grand Chamber judgment of 22 December 2020 on the application of individual measures. II. This chapter deals with the government's response to the Grand Chamber decision. III. This section draws the attention of the Committee of Ministers to Turkey's violation of its obligations by refusing to release Selahattin Demirtaş immediately despite the clear judgment of the Grand Chamber decision. It provides an analysis of the 30 December 2020 indictment issued by the Attorney General's Office. IV. This section examines the structural problem of Turkey's abuse of criminal justice in order to secure the detention of certain individuals in

the light of the ECHR's assessments. Section V includes the recommendations of the Diyarbakır Bar Association to the Committee of Ministers on the process of overseeing the execution of the ECHR's Demirtaş judgment.

III. Failure to Implement Immediate Individual Measures: Selahattin Demirtaş's Continuing Detention

7) Diyarbakır Bar Association has stated that the reactions given to the ECHR decision by Turkey's top public officials and the arguments that the ECHR judgments are not binding or that the ECHR judgment is not valid for Demirtaş's current detention are an unlawful act on the judicial authorities conducting the proceedings against Demirtaş. They report that it has created and continues to exert pressure or influence.

➤ Ankara 22nd High Criminal Court trial no. 2021/6

8) On December 30, 2020, the Ankara Chief Public Prosecutor's Office issued a new indictment against Demirtaş, who was accused of being involved in the events of 6-8 October 2014, and 107 people, including former HDP deputies, and the trial continues in front of the Ankara 22nd High Criminal Court on the basis of 2021/6. In the ongoing judicial process by the Ankara 22nd High Criminal Court, Demirtaş's detention continues, contrary to the binding court decision, by not complying with the ECHR's decision regarding immediate release.

9) Diyarbakır Bar Association is a re-characterization of the same facts and events dealt with by the Grand Chamber in the Selahattin Demirtaş v. Turkey (No. 2) decision of the Ankara 22nd High Criminal Court's case numbered 2021/6, which constitutes the basis for Demirtaş's ongoing detention. observes that. Therefore, the violation of Demirtaş's rights continues, as determined by the Court, with his continued detention.

➤ Charges:

10. The indictment of the Ankara Chief Public Prosecutor's Office, dated 30 December 2020, allegedly related to the events of 6-8 October 2014, was accepted by the Ankara 22nd High Criminal Court on 7 January 2021. The trial continues under the principle numbered 2021/6. In the indictment, Demirtaş is charged with 30 different crimes, some of which are listed below:

- Disrupting the unity and territorial integrity of the state (Article 302 of the Turkish Penal Code);
- Willful killing (37 times) (Article 82 of the Turkish Penal Code);
- Attempted murder (31 times) (Article 82 of the Turkish Penal Code, Article 35/1);
- Skilled looting (24 times) (Article 149 of the Turkish Penal Code);
- Damage to property (1750 times) (Article 151/1 of the Turkish Penal Code); and
- The crime of damaging the property is committed against the goods belonging to public institutions and organizations, allocated for public service or reserved for public use (1060 times) (Turkish Penal Code article 152/1/a)

11. The indictment is based on the unlawful basis that Demirtaş committed all these alleged crimes by sharing his and his party's political views on social media and in his public speeches. The Grand Chamber found that the speeches in question were protected within the scope of freedom of expression. Demirtaş was accused of being responsible for all crimes alleged to have been committed during these protests, claiming that he organized the protests that took place in 32 different cities across Turkey between 6-8 October 2014 through an extremely long and comprehensive indictment. Based on this, the prosecutor's office accused Demirtaş of all crimes allegedly committed during the events of 6-8 October 2014, stating that Demirtaş was a prominent member of the PKK (Kurdistan Workers' Party)/KCK (Kurdistan Communities Union) and that he was committed by the organization. argues that he should be held responsible for any crime.

➤ Evaluation of the indictment in the light of the findings of the Grand Chamber about the same events and facts in the context of criminal law principles:

The indictment is based on the same vague allegations and facts that the Grand Chamber found insufficient to justify Demirtaş's detention in its decision. The indictment does not contain any concrete evidence of Demirtaş's ties to any illegal act and does not provide a reasonable justification for

Demirtaş's continued detention. It also clearly contradicts the clear determinations of the Grand Chamber and Turkey's obligation to fulfill the judgments of the ECHR.

12. As the ECHR stated in its decision, the indictment accusing an important politician of such serious crimes is based on extremely "weak evidence". First, the real basis for the prosecution's accusations is Demirtaş's public speeches as a political leader and a series of social media messages he shared on Twitter on behalf of the HDP Central Executive Board. Despite the fact that the basis of the indictment was the Grand Chamber's determination that the arrest and trial of Demirtaş based on his political statements constituted a violation of his rights protected by the Convention, the same charges were made.

13. The Grand Chamber held that the charges of illegal organization crimes against Demirtaş, as interpreted and applied in this case, were not "foreseeable", that "this assessment can equally be applied to the charges relating to the applicant's speeches" and that "the co-chairman of the second largest opposition party, the applicant's statements did not constitute the reasonable suspicion that should be the basis for his arrest" (paragraph 337). Despite these clear determinations, the judicial authorities, ignoring the conclusions reached by the Grand Chamber, and citing the events of 6-8 October 2014 in which Demirtaş acted as a member/director of an illegal organization through certain political speeches, pursuant to Article 302 of the Turkish Penal Code, once again with the new indictment.

14. The court found that Demirtaş was detained [on 20 September 2019] due to a new legal characterization of the "acts and events" concerning the period of 6-8 October 2014, and that these actions and events were also alleged in the application and on 2 September 2019, found that deprivation of liberty which ended constituted part of its foundations" (paragraph 441). According to the court, Selahattin Demirtaş's return to detention on 20 September 2019 was not based on a new or different investigation launched to investigate allegations of crimes other than those previously examined before the Grand Chamber.

15. The facts and evidence included in the indictment, some of which are analyzed below, confirm the findings of the Grand Chamber that the indictment covers the same events:

a. Three social media messages, which were shared on the HDP's official Twitter account @Hdpgeneralmerkezi on 6 October 2014, calling for solidarity with the people of Kobane against the ISIS siege and urging the public to protest, were examined by the local courts in the Grand Chamber judgment as they were the basis for the applicant's initial arrest. The Grand Chamber decided that these calls could not be interpreted as calls for violence (paragraph 327). In the new indictment, these social media posts were once again based on the findings of the Grand Chamber and the accusations against Demirtaş regarding the posts.

b. The indictment also includes some political statements in which Demirtaş expressed his views on the events of 6-8 October 2014 as evidence of the alleged crimes. Among these statements, the Grand Chamber determined that Demirtaş's speeches on 13 October 2014 were protected within the scope of freedom of political expression.

c. The indictment also presented Demirtaş's political statements that were not related to the events between 6-8 October 2014 as evidence of the criminal charge. These speeches made between 2012 - 2013 and 2015 - 2019 contain statements criticizing the government's policies regarding the Kurdish issue. In its decision, the Grand Chamber examined Demirtaş's similar statements on the Kurdish question, self-government and autonomy (paragraphs 45-47 and 50). The Court finds that these statements "do not have the character of spreading the doctrine of terror, praising the perpetrator of the attack, humiliating the victims of the attack, calling for financing of a terrorist organization, or any similar activity" and that these speeches "are not intended to be an impartial observer of the applicant, unless other grounds and evidence justifying Demirtaş's detention are put forward." that the reason for his arrest might not have convinced him that he might have committed certain crimes" (paragraph 328).

16. The indictment remains silent as to whether Demirtaş's speeches fall within the scope of his parliamentary immunity. On this important issue, the Grand Chamber stressed that the national authorities had a procedural obligation to carry out a judicial review "whether the statements that were

the subject of the applicant's accusation and detention fell within the scope of his parliamentary immunity under Article 83 of the Constitution" (paragraph 261).

17. As stated in the 43. Grand Chamber decision, Demirtaş reached a resolution in the Assembly on October 9, 2014 (paragraph 26) and July 28, 2015 (paragraph 36) regarding the events of October 6-8, 2014, on October 11, 2011 (paragraph 28). process and Abdullah ÖCALAN, on 22 December 2015 (paragraph 46) and 12 January 2016 (paragraph 50), on self-management, autonomy and resistance, on 9 February 2016 (paragraph 51), 23 February 2016 (paragraph 52) and 4 October 2016 He made similar statements in (paragraph 54) on the Kurdish question and resistance. Considering that the charges against Demirtaş in the second indictment were based on statements similar to those expressed in the Parliament, the Diyarbakır Bar Association states that the judicial authorities have an obligation to make an assessment as to whether the statements are protected within the scope of parliamentary immunity (see paragraph 263).

18. In its decision *Selahattin Demirtaş v. Turkey* (No. 2), the ECHR examined the facts forming the basis of the indictment and Demirtaş's continued detention. Although the alleged acts are characterized differently, the "acts and events" of 6-8 October 2014, as confirmed by the Court, form part of the basis of Demirtaş's detention, which ended on 2 September 2019 and was found to be in violation of the Convention. In the light of the above explanations, Diyarbakır Bar Association considers that, in line with the conclusions reached by the Grand Chamber, the Turkish authorities have "launched a new criminal investigation by legally re-characterizing data previously deemed insufficient to justify detention" in order to nullify Demirtaş's right to freedom. Demirtaş's continued detention is a continuation of the violations found by the Grand Chamber (paragraph 440).

19. The interim decision of the Ankara 22nd High Criminal Court argued that the continuation of Demirtaş's detention was justified, claiming that the ECHR decision could not be applied to the current detention. According to the High Criminal Court, in paragraph 63 of the ECHR decision, it referred to the large number of criminal proceedings brought against Demirtaş by different judicial authorities and stated that the application before it was related to the investigation prepared by the Diyarbakır Chief Public Prosecutor's Office against Selahattin Demirtaş. Based on this, the local court alleges that the ECHR decision relates to Demirtaş's "first detention", which started on 4 November 2016 and continued until 2 September 2019. In this way, the Ankara 22nd Heavy Penal Court argued that the ECHR decision could not be applied to the applicant's "second detention", which started on 20 September 2019 and continued, with reference only to paragraph 63 of the ECHR's decision - without mentioning its evaluations in the next paragraphs of the judgment.

20. The Government also reflects the reasoning of the Ankara 22nd High Criminal Court in its notification to the Committee of Ministers regarding the execution of the *Selahattin Demirtaş v. Turkey* (No. 2) decision. After summarizing the findings of the Heavy Penal Court, the Government alleges that there were two separate arrest warrants against Demirtaş, and that the scope of the execution process of the *Selahattin Demirtaş v. Turkey* (No. 2) decision was limited to between 4 November 2016 and 7 December 2018.

21. The decision of the Ankara 22nd High Criminal Court and the Government's notification, the ECHR stated that Demirtaş's arrest on 20 September 2019 is not a separate arrest, but actually the same "return to detention" and that "the criminal investigation of the Ankara Chief Public Prosecutor's Office is currently in detention." It ignores the findings that the case pending before the Ankara 19th High Criminal Court is based on some of the evidence forming the basis of the case against the applicant. However, the ECHR considered that Demirtaş's detention was based on the same facts and should be understood as a whole, not as two separate and independent detentions, despite the 18-day period between them. In this context, the ECHR did not consider the decision regarding the re-arrest of Demirtaş on September 2, 2019, 18 days after his release, as a new detention, because the reasons for his detention, which were found insufficient by the ECHR, are the same as the case in which Demirtaş was previously arrested and is still on trial. For this reason, the ECHR has used the term "return to detention", emphasizing the continuity between the two periods of detention. The Diyarbakır Bar Association considers that the ECHR is clear on the term "return to detention" and that Demirtaş's

continued detention leaves no doubt as to the continuing nature of the violation of Article 5 of the Convention.

22. During the ongoing judicial process by the Ankara 22nd High Criminal Court, the defenses of some of the defendants were taken, and with interim decisions taken as a result of both the detention review and the hearings, decisions were made to extend Demirtaş's detention.

23. Failure to implement the ECHR decision in terms of individual measures in this way continues the violation of Demirtaş's rights, as well as the government's violation of Article 46/1 of the Convention. violation of the obligation to comply with the Court's decision pursuant to Article 442 (paragraph 442).

V. Demirtaş judgment of the ECHR as a Reflection of the Structural Problem of Abuse of Criminal Procedure in Turkey

24. In its decision, the Grand Chamber ordered the immediate release of Selahattin Demirtaş. In addition, as can be understood from the reasons given in the decision, the Court expressed the structural problem of abuse of criminal justice in Turkey, namely, politically motivated trials and unlawful arrests. Selahattin Demirtaş's case is not singular, and many HDP politicians are subjected to arbitrary judicial processes. It reflects a structural problem and practice that has arisen in the many other cases that have reached the Court and the Committee.

25. Having regard to this recurring problem of detention in Turkey for political purposes, the Grand Chamber, in the case of Selahattin Demirtaş v. Turkey (no. 2), despite the government's counter-arguments: "The Court therefore decided that in the present case the action concerning the applicant's period of 6-8 October 2014" and the events were "arrested due to a new legal characterization, and these actions and events also formed part of the grounds for the deprivation of liberty alleged in the application, which ended on 2 September 2019". Especially with Article 518. In the light of the findings reached regarding the violation of Articles, the Court emphasizes that the [decision-oriented] enforcement measures to be applied to the applicant's situation by the respondent State under the supervision of the Committee of Ministers must be in accordance with the conclusions reached and the substance of this decision." (Paragraph 441)

26. The Grand Chamber examined the application of Article 314 of the Turkish Penal Code in Demirtaş's case. The Court held that "the judicial authorities, the public prosecutors who conducted the criminal investigation and accused the applicant of a crime, the peace judgeships that decided on the first and/or on-going detention, the judges of the high criminal courts that decided on the continuation of the detention, and finally the judges of the Constitutional Court, It concluded that they adopted a broad interpretation with regard to the offenses set forth in Articles 314/1 and 314/2". statement was sufficient to accept that an active link had been established between the applicant and the armed organisation." (Paragraph 278)

27. In reaching this conclusion, the Court referred to the opinion of the Venice Commission on Articles 216, 299, 301 and 314 of the Criminal Code of Turkey and the observations of the Human Rights Commissioner on the same issue. The Court itself has found in some previous judgments that some provisions in Turkey's anti-terrorism legislation do not meet the Convention's standard of legality.

28. Anti-terror legislation no. 3713 does not comply with the principle of legality. These provisions are interpreted to penalize individuals for exercising rights protected under the contract. Turkey's judicial authorities still expose individuals to criminal proceedings for allegedly creating danger through their statements. The indictment claims that all defendants are directly responsible for each act allegedly committed by other persons during the events of 6-8 October 2014. The prosecution claims that all 108 defendants were members/directors of the illegal organisation. As a result of such an unpredictable and unreasonable interpretation of the Turkish Penal Code, Demirtaş is on trial for being a member/director of an illegal organization and other charges based on his tweets, statements and interviews.

29. Diyarbakir Bar Association and the ECHR, in the event that the individual measures directed by the decision to immediately release Demirtaş are not implemented, the Government's decision regarding

Demirtaş's case, 5/1 and 5/3, 10, 18 (together with Article 5) and It concludes that it is responsible for continuing violations of Article 3 of Protocol No. 1.

VI. Recommendations to the Committee of Ministers on Individual Measures

The Diyarbakır Bar Association makes the following calls to the Committee of Ministers on procedural matters:

i. The decision of *Selahattin Demirtaş v. Turkey* (No. 2) should be classified for follow-up under the qualified review procedure and should be accepted as the lead case under the heading of violations of Articles 5 and 18 of the Convention, specific to the detention of parliamentarians for political purposes.

Diyarbakır Bar Association makes the following calls to the Committee of Ministers regarding individual measures:

ii. In accordance with the ECHR's decision, a call should be made for the immediate release of *Selahattin Demirtaş* and it should be stated that *Demirtaş's* continued detention continues the violation of his rights, which the Court has found to be violated, as the Grand Chamber has found.

iii. It should be emphasized that the Grand Chamber decision also covers the continued detention of *Selahattin Demirtaş*. It should be emphasized that the decision will also cover future charges or detentions that may be brought forward, whose factual or legal basis is substantially similar, as mentioned by the ECHR.

iv. Considering the Grand Chamber's determination that the constitutional amendment that paved the way for *Demirtaş's* arrest did not meet the standard of legality of the Convention and that all proceedings initiated following the amendment should be deemed unlawful, a call was made to stop and drop all criminal proceedings against *Demirtaş* after his immunity was lifted with the constitutional amendment. must be found.

v. From the Turkish government, it is stated that the ECHR's exercise of *Demirtaş's* freedom of expression was unlawfully used as evidence of a crime against him and that Article 5/1 of the Convention was used. It should be requested that preventive legal measures be taken to prevent arbitrary judicial processes, including the dropping of all charges that had the implicit aim of suppressing pluralism and limiting the freedom of political discussion in *Demirtaş's* investigation and detention, in accordance with the findings of a violation of Article 18 along with Article 18.

vi. In this context, it should be emphasized that the 'restitutio ad integrum', which is a necessity for the execution of the ECHR decision, requires the end of the judicial threat that manifests itself in the form of arrest and trial against *Demirtaş* due to his political activities and statements.

vii. It should be noted that the Turkish government should take preventive measures in order to fulfill the requirements of the ECHR's decision and to carry out a fair trial and to prevent arbitrary judicial processes.

viii. *Selahattin Demirtaş's* continued detention violates Article 46 of the Convention regarding the binding nature of the ECHR's final decisions, and that this violates Article 46/4 of the Convention against Turkey. It should be noted that the article is applicable.